

Bemærkninger til forslaget

Europa-Kommissionens forslag til EU-direktiv om aktindsigt i EU-bureaukratiets dokumenter, rapporter m.v. fremlagt af Kommissionen den 26. januar 2000 kan i realiteten blive et tilbageskridt i forhold til den praksis, som er blevet etableret i de seneste år imod Kommissionens ønsker.

Kommissionens direktivforslag forsøger på overfladen at få direktivforslaget til at se ud som en væsentlig forbedring. Men det reelle indhold i forslaget – her tænker forslagsstillerne specielt på artikel 4 – åbner i realiteten op for en strammere udleveringspraksis end den, som Kommissionen i de seneste år er blevet påtvunget af EF-Domstolen. Her tænker forslagsstillerne på den sag, som det britiske dagblad *The Guardian* anlagde ved EF-Domstolen i 1995, og hvor det endte med, at Kommissionen fik pålagt at udlevere en række dokumenter, som det ellers havde afvist at give dagbladet aktindsigt i.

Tidligere har den engelske journalist Tony Bunyan brugt EU's ombudsmand til at få frigivet en række dokumenter, som han ellers ikke ville have fået udleveret, hvis det havde stået til Europa-Kommissionen og dens embedsmænd.

Hvis det nuværende direktivforslag vedtages, vil Kommissionen med EU-lovgivningen i hånden kunne tilbagevise en lang række henvendelser fra offentligheden om aktindsigt. I stedet for som nu at have en adfærdskodeks og en administrativ restriktiv praksis, som kan udfordres via EF-Domstolen, vil det med en vedtagelse af aktindsigtdirektivet i de fleste tilfælde være nytteløst at gå til EF-Domstolen, da denne selvfølgelig vil overholde den EU-lovgivning, som er vedtaget.

Direktivforslaget viser, at de mange smukke ord i Amsterdamtraktaten om, at »beslutningerne træffes så åbent som muligt og så tæt på borgerne som muligt«, og de mange politiske udtalelser fra både Rådet og de forskellige statschefer om, at Unionen skal komme borgerne ved, og om større indsigt i Kommissionens arbejde ikke skal tages for bogstaveligt.

Det er karakteristisk for arbejdet med direktivforslaget, at Kommissionen oprindeligt havde planlagt at

producere et diskussionsoplæg, lade dette cirkulere og på basis af denne diskussion så lave et egentligt udkast til direktivforslag. Et udkast til det oprindelige diskussionsoplæg blev sendt til tidsskriftet *Statewatch* i april sidste år, som igen spredte det rundt til politikere, NGO'er m.fl. Efter stærk kritik af dette udkast besluttede Kommissionen at trække udkastet tilbage og droppe den planlagte procedure for ikke at få for megen offentlighed om indholdet i denne proces.

Det er formodentlig denne erfaring, som bl.a. er baggrunden for, at man i de indledende bemærkninger til direktivforslaget med billigelse citerer en »Committee of Independent Experts« for, at »som alle politiske institutioner behøver Kommissionen «luft til at tænke» for at kunne formulere politik, før man træder frem i fuld offentlighed«, og at for megen offentlighed i den forberedende fase kan føre til en dårlig politik. I det første udkast til direktivet, fra den 29. november 1999, som tidsskriftet *Statewatch* offentliggjorde den 9. december 1999, skrev Kommissionen ligeledes, at »for at sikre en ordentlig funktion af EU-institutionerne er (man) nødt til at beskytte den tankemæssige frihed og de interne foreløbige diskussioner«.

For at beskytte denne »frihed« skriver man i artikel 3, at aktindsigten kun gælder »administrative dokumenter«, det vil sige dokumenter, som vedrører de politikker, aktiviteter og afgørelser, som falder ind under den pågældende EU-institutions ansvar. Men man udelukker dokumenter til intern brug såsom diskussionsdokumenter, vurderinger fra forskellige afdelinger og uformelle meddelelser.

Hermed lægges der op til, at det bliver de enkelte EU-institutioners konkrete fortolkninger, som afgør, om der gives aktindsigt eller ej. For eksempel vil det første udkast til direktivet om aktindsigt fra den 29. november 1999 stadig kunne holdes hemmeligt, da det kan defineres som et diskussionsoplæg, før det endelige direktivforslag er vedtaget i Kommissionen.

Desuden skriver Europa-Kommissionen, at for at beskytte den »offentlige interesse« og andre mere eller mindre specifikke »interesser« er det nødvendigt at etablere en hel række af undtagelser fra aktindsigt. Ar-